

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume”, „Bobirnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, e: pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL.

Insertiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă insertiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.
 — Manuscrisurile nu să dau înapoi. —

DIN FABRICA DE CĂTUȘE

Dieta din Pesta a făurit zilele astea alt rînd de legi nouă îndreptate anume contra libertății unei însămnate părți a cărturarilor noștri dela sate; printre ele și o lege pentru a împedea înmulțirea alegătorilor români prin sate! — Deputatul Dr. Pop în apărarea drepturilor noastre.

În săptămîna trecută, ca și în cea de față, dieta ținînd ședințe și bucurîndu-se că partidele din împotrivire (opozitia) nu iau parte la ședințe, — a desbătut repede-repede vre-o 4 legi, cari toate au cîte un ascuș îndreptat în contra neatîrnării vieții noastre culturale și pentru a ne împedea în dezvoltarea noastră! La aproape toate aceste legi afurite a luat cuvîntul deputatul național Dr. St. C. Pop al Șiriei, luptîndu-se contra lor și declarînd că acelea nu pot fi primite de poporul român din țară, care grăește prin rostul dsale.

Legea azifeilor de copii.

Simbătă s'a desbătut legea care statorește ce fel de sprigin și sub ce învoeli (condiții) sugrumătoare, are să dea statul ajutor și azilelor de copii confesionale, adecă micilor adăposturi pentru îngrijirea copiilor sub 6 ani. Dl deputat Dr. Pop arată ce pedeci pune legea dezvoltării minții acestor mîlței, cerînd ca și ei, pe lîngă limba mamei lor (pe care ei nici pe aceea n'o știu încă), să învețe și a doua limbă, limba maghiară! În numele partidului național și a întreg poporului românesc, respinge această lege real! — Dar mamelucii, slugoii stăpînirii, au dat din cap că — o primesc.

Hajdudorogh-ul.

Tot Simbătă s'a desbătut și legea despre înființarea episcopiei gr. cat. maghiare de Hajdudorogh și de înzestrarea ei din partea statului. Combate această lege ca fiind cu gînduri păcătoase ticluite, ca și toată vlădicia din vorbă. Protestează contra faptului, că preotul Mureșianu e ținut în arest „preventiv” (nejudecat), deși legea prescrie, că mai mult de 30 zile nu e ținut a ținea pe cineva în arest nejudecat! Cere ca ministrul de Justiție (peste judecătorii țării), să tragă la răspundere tribunalul din Sătmăr pentru volnicia ce face numitul preot și soșilor sei de suferințe! Respinge legea! Mamelucii însă au dat din cap și ea a fost primită de dietă, rămînînd s'o

întărească și casa de sus (a mag-nașilor, a bătrînilor țării, cum i-am zice).

Cuincuenalele.

În ședința de Luni, 16 Iunie, dieta a desbătut planul de lege despre cuincuenalele preoșilor.

Dl Dr. St. C. Pop, deputatul Șiriei, a luat cuvîntul, arătînd cît de nedreaptă este această lege, care atacă două lucruri prețioase ale bisericii: înții neatîrnarea preotului, pe care îl scoate acuzi cu totul de sub disciplina (legătura de supunere și de ocrotire) a bisericii! Anume, noua lege prescrie, că statul care dă ajutorul prin cuincuenale, îl poate trage ori-cărui preot după ce contra lui s'a făcut cercetare disciplinară pentru oarecari călcări a legilor țării ori bisericii. Dar — și aici e nedreptatea! — el, statul, adecă ministrul, poate trage preotului întregirea de stat și atunci cînd instanțele bisericesti cari, la cererea ministrului, au îndeplinit cercetarea disciplinară asupra preotului, l'au aflat nevinovat! •

Dl deputat Dr. Pop arată cîtă nedreptate cuprinde o astfel de măsură! Prin asta legea să prefacă în simplă cursă pe sama preoșilor, pentru a le răpi ori-ce neatîrnare! Puterea de stat subsapă dreptul înscris în lege al bisericii de a-și putea singură disciplină și judeca preoșii săi. Prin noua măsură preoșii sunt dați pradă volniciei ministrilor de culte ori-și-cînd.

Scoale apoi dl deputat la iveală strigătoarea nedreptate ce să face prin aceea, că legea tocmai preoșilor celor mai săraci nu le dă ajutor! Dă celor cu școli înalte (8 gimnaziale și cursul teologic de 3 ori 4 ani) cari sunt așezați toluși în parochii mai bune, — iar celor cu clase mai puține și cu teologie de 1—2 ani, cari sunt trimiși în parochiile mai slăbuțe, nu le dă nimic! Adecă chiar celor cari au mai multă lipsă de ajutor, acelora nu le dă!

Pentru aceste și multe alte părți nedrepte sau cu gînd rău ticluite

în această lege, nu o poate primi, nu o votează.

Hulpoiul Siegescu.

A luat cuvînt la desbateră a acestei legi și cel mai mare fariseu și vameș ce-l are azi neamul românesc, omul putred în tot sufletul său, Siegescu, care a luat și el în apărare preoșimea română. Dar cum? Înții s'a înțeles cu ministrul, că, uile, eu, pentru a ameși lumea cu apă rece, o să mă ridic în dietă și o să mă fac că apăr preoșimea acestui neam prăpădit valah, o să cer mai mult pentru ea, dar tu să nu mă iei în sus cu vorbele mele. Ele vor fi zise pentru a prosti pe acești oameni, cari să vadă în mine un ocrotitor al lor, ca să-mi cîștig între ei cu atît mai mulți slugarnici, — dar voi nu-mi împliniți cererile, și treaba să face bine din punct de vedere politic maghiar.

Așa și-a și început glăsuirea de hulpe, zicînd: *Cu bucurie primesc această lege*, dar mă tem (săracul, ce neliniște pe el) că între preoși cu școală mai pușină, va fi neliniște într'una... Că dintre preoșii români, 1500 sunt de aceștia și pe 1500 legea îi lasă fără ajutorul ce să dă celor cu școală deplină. Dar nu cere ca aci în lege să se iee un paragraf nou, care să dea și acestor preoși ajutorul ce li s'ar cuveni, — ci zice că ministrul să aibă părintească grijă și de acești preoși rămași afară din ajutorul acestei legi.

Ministrul de culte (peste bisericici și școli) Jankovich, a răspuns, că da, de asta va purta grijă, că, pe cît vor ierta mijloacele, să dea și acestor preoși cît mai multora ajutor potrivit.

Apoi da, că doar aceasta și este scopul lăsării afară din lege a acestor preoși, ca să-i pui la îndemîna volniciei ministrului! Lor nu le asigură prin lege dreptul la ajutor, ci îi faci cerșitori la ușa ministrului! Ce la a ministrului? La ușa solgăbirăului și chiar a notarășului din sat! Că ministrul totdeauna va zice că „nu sunt mijloace” și pentru acești preoși, cînd va fi vorba de preoși cinstiți, bărbați la locul lor ca luminători și conducători la bine al poporului lor, — dar va avea mijloace atunci, cînd despre preot i-se va da raport dela notar, dela solgăbirău, dela toți șpionii din țară, că — s'a înfrînt, s'a umilit, e „patriot” așa cum ei înțeleg „patriotismul”,

cînd adecă preotul a încetat a mai fi apărător luminat și sfînt al drepturilor bisericeii, școlii și neamului său! Atunci să va împlini față de el rugăciunea lui Siegescu, și ministrul „va purta grijă” și de el!

Scirboase stări. Grozavă umilire pentru o preoșime!

Nu „legi” să aduc în dieta țării noastre, ci să făuresc lanțuri pe mîni și picioarele conducătorilor poporului nostru!, să pune prin ele sfoară la gîtul libertății și înaintării neamului!

Dar Dzeu nu va ajuta celor cu astfel de planuri mișelești! Un neam ca și neamul românesc, nu mai poate fi oprit în dezvoltarea lui prin astfel de măsuri blăstămate. E opăcit în marea lui avînt, asta-i drept, — dar oprit, ori dat napoi, nu mai poate fi!

Dacă ici-colo preotul, prins în mrejele acestea ale puterii, va căde de pe treapta lui de onoare, de conducător, — poporul își va ridica din sinul său alți conducători și pe loc tot nu va sta, ci tot înainte va merge! Mai ales că nu să va afla preot care să-i stee și el în cale! Din potrivă.

Dar să avem nădejde dela Dzeu, că aceste vînări păcătoase după conducători firești ai poporului nostru, vor trezi scirba și desprețul în sute și sute de preoși de cei după cari ministrul și unealta sa nebleznică Siegescu își întind cursa, și ei desprețind pomana umilitoare a puterii, vor lucra să-și facă din vrednicia lor, „cuincuenalul” pe care nu li-l dă vrășmașa lege. Că n'au trăit preoșii noștri tot din cuincuenalele guvernului și tot a purtat Dzeu grijă de ei și i-a ajutat de au trăit destul de potrivit și cinstiți de un neam întreg! Nu s'a sfîns încă în preoșimea noastră, nici dacă n'are cele mai înalte școli, toată mîndria, toată iubirea de neatîrnare și dragostea de neam și de biserică! Iar aceste simțăminte nu vor lăsa pe un preot să se țirască pe la ușile Siegesculor și ministrilor după o milă care îl umilește până în țărîna drumului!

Păcătoase legi să făuresc în cugna blăstămășilor politice din Pesta, zisă „dieta ungară...”

Altă drăcie.

— Controla școlilor —

Tot în ședința dela 16 Iunie guvernul a adus o nouă lege ca întregire a legii școlare.

Cind spui că în dietă să aduc hotăriri cu putere de lege, pentru școale, îți închipui că oamenii dela cîrma țării au chibzuit ceva nou de tot, cum să facă învățămîntul din școală de mai mare folos pentru poporul a căruia fii cercetează școala!

Aș! În dieta Ungariei să gîndește cineva la folosul poporului?! Cum să-l lege de gît pe acest popor, dar nu să-i facă ceva spre adevăratul lui folos!

Așa și acum. Era vorbă de o întregire a legii școalelor, și cînd colo ea e o apucătură din cele mai blăstămate curat politice! Iaca cum:

Școala poporală e prescris să aibă 6 despărțăminte sau clase. Și acolo unde e numai un învățător, el are să-și împarjă copiii în 6 clase, avînd să treacă în fiecare an în altă clasă. Cînd e de 12 ani și gală școala, el iese din clasa a 6-a. (E drept că pe multe locuri învățătorii nu prea fac această împărțire, deși așa e la loc să fie!)

Acum legea cea nouă de alegeri ce să aduse anul trecut, spune, printre altele, că acel cetățean, care a sfîrșit cu bine școala poporală și are atestat de pe clasa a 6-a, are drept de vot și atunci cînd altfel nu plătește dare. Așadar atestatul de pe clasa a 6-a îi dă lui drept cetățenesc mare și sfînt, chiar și atunci cînd el e om mai sărac.

Și s'a băgat frica în meșterii politici din Pesta, că o să înceapă și școalele românești a înzestra la Românași cu atestate de clasa a 6-a, și a înmulți astfel numărul alegătorilor noștri prin sate, de o să iasă roiori frumoase din ei! Precum așa ar și trebui să fie. Că în fiecare sat sfîrșesc școala poporală doară 10—12—15 ori și mai mulți. Și dacă școala a fost, ori va fi cel puțin de-acî încolo, împărțită în clasele prescrise de lege, — atunci în fiecare am putea căpăta chiar și în satele mici, cite 5, 10, 15 ori și 20 de copii atestate de clasa a 6-a, și aceia cînd ajung vîrsta lor, vor fi alegători, ori plătesc dare de 40 cor. ori ba!

Și de acest viitor să sparie de pe acum politica maghiară și de pe acum începe a să îngrădi contra lui!

Întregirea la legea „școlară” ce s'a dezbătut în 16 Iunie în dieta din Pesta, o astfel de îngrădeală e. Anume acea lege spune, că de vreme-ce de atestatul de pe clasa a VI-a a școalei populare, este atîrnător un mare drept cetățenesc, — ministrul are să trimită la examenul elevilor de pe clasa a 6-a comisari anume!

E vădit scopul cu acești comisari: Ei au chemarea să întrevie, ca cît mai puțini tineri să ajungă a avea atestatul de pe clasa a 6-a. Ca să nu să prea umplă satele de alegători!

Putem ști cine vor fi comisarii pentru școalele românești: va fi dascălul ungur din satul vecin cu-

tare, ori popa unguresc ori, dacă de aceia nu sunt pe aproape, apoi va fi trimis notarul satului ori un scriitor dela solgăbirău ori, mai știi, crișmarul jidan, că doar toți au destulă cunoștință „pedagogică” de a fi comisari la un examen, — „patriotic”. Aceia vor ști una și bună: să spună că băieții nu știu destul de bine pentru a căpăta atestatul de pe a 6-a! Iar despre unii, care altfel știu și socoate și geografia și religia destul de bine, să zică, că — în limba maghiară nu-s destul de meșteri, nu pot căpăta calcul bun din această limbă, și atunci atestatul lor iară nu plătește o zală, nu le dă dreptul de alegători! (Că așa prescrie legea de alegeri unde vorbește despre atestatul de pe a 6-a).

Cum vedem, cele mai îndrăcite planuri ferb în capul domnilor țari și mari din Pesta, pentru a ne răpi libertatea unora, pentru a despoia de dreptul lor pe alții!

Așa să trăește azi în această țară.

Din România.

Comitetul conducător al Ligei Culturale din Țară, a făcut una din sedințele sale, un fel de proclamațiune (vestire sărbătorească) către Români de pretutindeni, în care arată cari sunt punctele de vedere de care e condusă Liga și spre cari va nizuși ea în lucrarea ei viitoare. Ea spune:

Coprinsurile (hotarele, întinderile) culturii românești să desfășură în toate părțile până acolo, până unde mulțimea neamului ajunge și până unde încep graiurile streine, cărora noi cu sinceritate le dorim aceeași dezvoltare liberă și mîndră, pe care o cerem și pentru poporul român!

„Liga” vede însă cu durere, că dușmănierea culturii românești și încercările de a o sugruma, să facă zi de zi tot mai îndrăznește în toate țările vecine cu regatul român. De aceea Liga să simte îndemnată a chema de nou luarea aminte a Țării asupra acestui fapt!

În Ardeal și Ungaria să desființeze școala românească; cu episcopia gr.-cal. maghiară să începe despoierea Românilor de neamul lor și prin biserică! Cărțile și foile românești sufăr lovituri crude. Chiar propășirea economică e împedecată.

În Bucovina slavii (Rutenii) mînîncă zilnic din corpul națiunii române!

Pentru aceea Liga atrăgînd luarea aminte a Țării asupra acestor fapte, roagă pe toți cetățenii luminași, să-și facă toată datoria față de tot ce e românesc; roagă societățile de ori-ce fel, și foile din Țară, să dea luare aminte suferințelor Românilor prigoniți; roagă chiar guvernul Țării și pe Regele,

ca, în atingerile lor cu țările vecine, să se folosească de legăturile lor de preținie cu vecinii, pentru a înrîuri să se îndrepte spre mai bine soarta acelor fraji!

„Societatea femeilor ortodoxe” din Țară a ținut Duminica trecută la București o mare adunare în care a protestat contra silniciei ce să face Românilor greco-catolici prin înființarea episcopiei nouă de Hajdudorogh. În frunte cu arhiepiscopul Teodosie, Episcopul Romanului, protestează contra tirăniei ce să face preoților și credincioșilor și mamelor și fiicelor române, pe cari jandarmi fără milă îi aruncă în temniță, numai pentru că își iubesc graiul și legea cu tot focul sufletului lor, și a căror tînguitoare glasuri au străbătut până la fraji din liberul regat.

Societatea să alătură la protestul Ligei și cere bărbajilor din fruntea țării, să spună în fața lumii întregi cuvîntul lor! Căci sorții României sunt una cu sorții frajilor Români de pretutindenea!

Sfințirea bisericii dela VÎRȘET

S'a făcut în mijlocul unor sărbări cari n'au fost numai mărețe, ci totodată au înălțat sufletele poporului român din acel oraș și din tot jurul, în o zi cit altădată în zeci de ani! Că a venit la sfințire Preasfinția Sa Episcopul Caransebeșului Dr. Miron Cristea încunguiurat de înalți bărbai bisericești și de protopopii și preoții din trei protopopiate, peste 100 de inși.

Au luat parte la sfințire și Episcopul sîrbesc Zmeianovici și deregătoriile orașului.

Pr. Sf. Sa a ținut o luminată vorbire, în care scoate la iveală puterea de viață a poporului românesc și a bisericii sale, — care să arată viu și în prăznuirea de azi, cînd să sfințește o biserică ca din pămînt răsărită aici, pe loc strein până acum pentru biserică gr.-or. românească. A adus vrednicita mulțumită tuturor celor ce au ostenit și cheltuit pentru înălțarea acestui sfînt lăcaș. Și a arătat deosebita fericire ce o simțește văzînd adunată la această sărbare alita inteligență (cărțurime) românească, cum n'a mai văzut nici P. S. Sa, deși a sfințit alitea biserici în întreaga Metropolie! Să arată și prin asta că acest popor românesc este vrednic de o soartă mai bună! Și Dzeu îl va ajuta și-l va povățui spre ea, dacă el va ținea cu țărnie la biserică și limba sa!

Cînd ne aducem aminte că marele ocolitor, ba am putea zice întemeietorul bisericii gr. or. române nouă din această țară, Metropolitul Șaguna, din acest Virșet a pornit pe lungă cale a vieții sale pline de fapte mari, și că el aci,

pe lingă episcopia sîrbească, nu avea unde să închina în biserică românească, — de s'ar fi putut întoarce și numai pe un cîas între noi în ziua măreței sărbări, ce fericit ar fi fost văzînd, că nepoții se iaca n'au stat pe loc, ci mult și frumos au înaintat, încît azi au ajuns și această fericire, de a-și avea biserică lor, frumoasă și prețioasă, în care măresc pe Dzeu și urmează a pași pe cărarea pe care el, Marele Arhiepiscop, li-a arătat-o.

Trăiască Români din Virșet și Dzeu să le dea multe bucurii pe urma acestei înălțări și sfințiri a bisericii lor!

Congresul Reuniunilor de femei române,

despre care am scris încă, s'a ținut în Brașov la Rusalii. S'au înfățișat trimisele alor 31 de Reuniuni române de femei și au hotărît înființarea „Uniunii Femeilor Române”, votînd Statutele după cari să se conducă Uniunea, — a cărei scop înalt e: ridicarea în toate privințele a lucrării culturale a femeii române.

Adunarea a fost prezidată de dna Maria Baiulescu din Brașov, și la dezbaterile asupra programului (planului) de muncă a „Uniunii” au luat parte mulțime de doamne, — dar mai ales frumos și bine gîndit a fost formulat acel program prin dna Tordășianu, profesoară la școala civilă de fete din Sibiu, ca raportoară a comisiei alese în acest scop. Ca puncte de căpelenie a lucrării „Uniunii”, comisia, prin rostul dnei Tordășianu, a pus:

Îmbrățișarea tuturor mișcărilor și lucrărilor ducătoare la înălțarea în cultură a femeii române și prin ea a poporului român; îngrijirea de cea mai aleasă și bună creștere a fetelor, stăruind ca ele să își cîștige însușirea cea atît de prețioasă unei femei: crujarea! Să facă stăruitoare propovedanie contra luxului; să se formeze reuniuni nouă de femei, cari, printre celelalte lucrări ale lor, să îmbrățișeze și împodobirea bisericilor cu daruri, cari însă să fie ținute în stil românesc. Cînd să dăruiește o pînzătură ceva bisericești, aceea să fie lucrată în motive românești, așa ca țărancele văzînd zilnic aceste lucruri în sfînta biserică, să le îndrăgească și prețuiească și ele tot mai mult. Atelierele de țesături din Orăștie și Sibiu să aranjeze expoziții ambulante (nergătoare din loc în loc), pentru a atrage luarea aminte a țărancilor asupra acestor lucruri de mîna atît de prețioase pentru toți și de folos pentru ele. Și altele.

S'a hotărît ca la viitorul congres, care să va ținea în Sibiu, — damele să se înfățișeze în o bluză fină în motive (mustre) naționale, fustă simplă și pălării modestel, — ca și prin astea să se

arate calea bună de a ne purta portul și a fi cruțătoare!

Scopuri frumoase urmărește „Unlunea”. Ii dorim mult noroc în tot ce va întreprinde!

Țarul a poruncit să nu fie războiu!

Pe când dirzele popoare vecine, Bulgarii și Sirbii își mușcau săbiile în dinși și își zingăneau ferele gata a sări unul asupra altuia, — așa cum au mai sărit acum vre-o 20 de ani, când Sirbii mâncau o bătaiușcă numai ca ea dela vecinii lor Bulgari conduși de Principele de Batenberg, — pe atunci veni de-odată poruncă mare dela „Tătuțul” tuturor Slavilor, dela Țarul Rusiei, că să aibă copiii lui din Balcani pace, că de unde nu, vine el între ei și face pace cum nu li-o plăcea!

Da, la mijlocul săptămînii trecute o telegramă dela Petersburg, venită dela Țarul cătră Regele Bulgariei și cătră cel al Sirbiei, îi ruga să nu facă cumva greșala de a să încăera, ci, în pricinile dintre ei, să-l lase pe el să le fie judecător, că s'a hotărît să primească această sarcină. Că de unde nu, — zicea Țarul, — el nu ar putea privi nepăsător la o încăerare între cele două țări surori! Care va să zică ar păși la mijloc cu puterea!

Și cele două țări s'au învoit a primi dară judecata Țarului, și a nu să bate, — mai ales că sunt pân' la amarul lor sătule de bătae, sleite de toate puterile și sărace nap, după greul războiu cu Turcii.

Așadar primejdia războiului între Bulgaria și Sirbia e ca și înlăturată, — dacă împliniri neașteptate nu ar întoarce cumva iarăși pe dos sorții păcii, — lucru ce nu e cu neputință. Căci o știre mai nouă spune, că pe cînd capetele încoronate din Sofia și Belgrad să întorseseră cu fața spre Miază-Noapte și să închinau poruncii Tătuțului, pe atunci la spatele lor o trupă bulgară călcînd hotar sîrbesc, s'au încăerat de-a binele cu Sirbii și s'au bătut orbește!

Dar poate va trece și asta ca o crîmpee de furtună, după care va urma liniștea peste toate coprinșurile țărilor din vorbă, — lucru ce ar și fi de dorit! Iaca știrile mai nouă:

Zimon, 18 Iunie. — Sirbia a făcut propunere Bulgariei, ca, după cererea Țarului, amîndouă țările, să își sloboadă armatele acasă, să pună armele jos. Dela Bulgaria a venit răspuns, că, să se statorască o așa zisă „zonă” (fășie lată de hotar) între cele două țări, pînă ce va fi pacea deplină! Vorba asta a făcut mult sînge rău în Sirbia, căci din ea să înțelege, că Bulgaria nu primește fără murmur ori-ce hotărîre ce li-ar

veni dela Țarul, ci așteaptă cu arma la picior acea hotărîre, pe care de nu i-o plăcea, par'că ar vrea s'o mai coreagă încă ea cu arma! Și așa se ia ca semn, că pacea nu e asigurată nici după în-trevenirea Țarului.

Din Sofia însă să vestește, că spaima Sirbiei e fără temeii. Și Bulgaria să învoeste să-și scadă armatele dela numărul de azi la a patra parte, dar restul să-l lîină ca corp de armată la îndemînă, pînă în ziua cînd va fi primită judecata ce-o va aduce Țarul.

Belgrad, 18 Iulie. După știri sosite aici, un batalion bulgar a trecut, la Istip, pe pămînt sîrbesc. Intre Bulgarii călcători de hotar și Sirbi, s'a iscat încăerare inversunată, care a lăsat pe cîmp mulți morți și răniți!

Din parte bulgară să spune, că batalionul suferea de lipsa de hrane și de coleră și de aceea a trecut pe hotar sîrbesc, să-și adune hrane. Știrea a stîrnit la Belgrad mult sînge rău.

Sofia. — În sinul de mare de la Orfano, cîteva corăbii grecești voiau să descarce pe țărm 7 batalioane de armată grecească. Bulgarii, cari au în stăpînire țărmul, au atacat pe Grecii ce voiau a să da jos, și aceia au fost silii a să retrage iar pe corăbii, după perderi însemnate!

117 femei.

O știre foarte grăitoare s'a dat zilele astea prin foile creștine din Budapesta. Iaca de ce e vorba:

Fiindcă cele mai multe din gazetele maghiare din Budapesta, ba din toată țara, să află în mâni jidovești, cei mai mulți redactori ai lor fiind jidani, și fiindcă acești redactori își bat aproape zilnic joc de religia creștinească, mai prin știri batjocoritoare, mai prin foite luătoare peste picior a cutăror și cutăror obiceiuri creștine, — printre Ungurii catolici s'a format o societate catolică pentru apărarea creștinismului hulit de redactorii și foile contrare. O chemare a acestei societăți este, a răspîndi foile catolice, foile ce apără și întăresc credința membrilor acestei societăți.

Societatea are și un Despărțămînt în care să primesc femeile catolice ce vor să iee și ele parte la lucrarea aceasta de apărare a credinței contra pornirilor contrare ei. Toată societatea nu e veche, iar despărțămîntul femeilor s'a deschis numai anul trecut. S'au scris în el 117 femei. Și acum după un an s'a dat samă care Despărțămînt ce a lucrat, și despre despărțămîntul femeilor a leșit la iveală, că în timp de un an de zile a reușit să alunge din casele creștinilor 301 gazete jidovești și să cîștige pentru cîteva gazete catolice 2300 abonaji noi. Au vindut apoi 2000 de

cărți cu îndemnuri bune creștinești și au reușit să adune, cu ajutorul și sprijinul foilor binevoitoare lor, peste 15.000 cor, pîntru scopurile societății.

Intr'adevăr frumos rod al muncii alor 117 femei, cari să întrepun din răspuneri pentru credința lor și în contra hulitorilor creștinismului. Să vede că fiecare femeie a alungat de prin casele cunoscute ei cîte 3 gazete jidovite și a cîștigat cîte 6—7 abonaji la gazetele cele sprijinitoare lor.

Oare ale noastre foi românești naționale, cîji sprijinitori așa de calzi și însufleșiți au, cari așa să lucreze pentru răspîndirea lor, precum aceste femei pentru foile lor catolice?

Mai multă însuflețire și stăruință să punem, dragi Români, și noi pentru ale noastre foi, de vrem să ne putem cît de cît asemăna cu altă lume de viață!

Greutățile stăpînirii peste țări streine și îndepărtate.

Statele mari din Europa să întrec așazicînd a cuceri țări ori capuri de țări, prin celelalte părți de pămînt, prin Azia, America, Africa, — pe unde popoarele vechi ale țărilor de acolo, nu-s destul de rînduite pentru apărare contra năvălirilor streine, și nu-s înarmate încă nici cu cultură, nici cu arme afurisite, ca popoarele europene.

Mai nou Franția și Spania au ajuns stăpîne peste o parte mare a Marocului, țară întinsă, mare, în Africa, locuită de multe popoare rămase foarte napoi în cultură, aproape sălbatece. Tocmai pentru că-s așa, să luptă să ajungă stăpîne peste țara lor popoare culte din Europa, căci prin aceea își deschid așazicînd piețe nouă pentru marele lor negoț. Că și acelor popoare le trebuiesc hrane și haine și scule pentru viață, — și neavînd puțința a și-le face ele, li-se trimite gata de mării negustori și marile fabrici ale țării mai luminate ce a pus stăpînire asupra lor.

Dar un lucru îl știu și acele popoare, așa proaste cum sunt. Știu și ele că venirea stăpînirii străine nu li-i a bună și să luptă și ele cît pot și cum pot contra nepoftiților oaspeți aducători de „cultură”. Zic acele popoare: Lăsați-ne pe noi în prostia noastră, că noi trăim bine așa, ca copiii ai liberei naturi, fără afurisenile culturii voastre! De-om trăi numai cu pogace coaptă în cenușe, cu carne de sălbătăciuni, friptă numai de jumătate, de-om umbla zdrănoși și nu după moda de Paris, de-om bea apă și nu șampanie, și de ne-om scâlda numai în raze de soare și în sudoarea proprie, nu în băile voastre cu marmoră, — tot ni-i mai bine așa la sinul dulce al naturii, în largul templu a firii libere, decît ferecați în lanțurile „culturei” voastre, cari fie

de argint, fie de aur, tot lanțuri rămîn!

Și de aceea pun mîna pe arme, pe arme așa simple, primitive, sărace, cum au, și să zbat să respingă dela ele stăpînirea străină care vine peste ei cu armate grele, cu tropole de cai greu încărcăși și cu tunuri ce scutură pămîntul sub ele!

Gazetele franceze și spiniolate aduc mai nou știri despre noue și noue zbateri ale popoarelor din Maroc în contra stăpînirii lor, și arată că zău mult le costă pe ele, și în bani și în sînge, stăpînirea peste neamurile de jumătate sălbatece ale Cabiliilor și Berberilor africani!

Zilele astea armata franceză, condusă de colonelul Mangin, înaintînd mai adînc în Maroc, spre întăriturile ca de cetate dela Tadla, pe care le țineau Berberii, le-a cuprins de cuprins, dar după perderi foarte grele de ostași! Iar de cînd au cuprins'o, trupele colonelului nu mai au pace nici o zi. Că au înaintat așazicînd acolo unde furnicarul acestei șeminții e mai dirz, mai viu. Zilnic trebuie să lîină pept cu atacurile ascunse, piezise, ale înfuriatei șeminții! Și și dacă reușesc să „pacifice”, să supună, cîte un colț de țară, — abia au pace un timp oarecare și să ridică cîte un cap al poporului și-l asmuță asupra stăpînitorilor și iară începe harța și vîrsările de sînge, măcelurile sălbatece, — de să sature lumea de ele. Cîte 20—30 și 50 de soldați francezi și cîte 100 de răniți cad din cîte o încăerare de acestea cu sălbatecii. Și azi 10—20, mîne iară, la capătul anului iese că ai perdut multe sute, ba mii de vieți, pentru a-ți putea ținea stăpînirea asupra coloniei cutate. Afară de riurile de bani ce trebuie să verși acolo pe cîte să cer pe toate.

La Madrid a venit știre din orașul Petran, că Arabii au încunjiurat orașul cu totul, impresuînd armata spaniolă aflătoare în el, și o atacă mereu! Intr'o luptă dată zilele trecute, Spaniolii au perdut 50 de morți și au avut multime de răniți, — ceea-ce e perdere mare în o luptă cu popoarele de acolo, mult mai slab înarmate ca armatele europene. E drept că atacătorii perd de 3 și de 4 ori atîta, — dar în ura lor contra stăpînirii streine, nu să uită la asta!

Așa apoi ziarele franceze și spaniolate să plîng din greu, că dominația asupra coloniilor nouă, în deosebi asupra Marocului ce le-a căzut acum în mâni, — le vine foarte scumpă, plătită cu riuri de sînge și de aur!

„Foaia Interesantă” de pe 1912

o avem legată în volum! Celor-ce au fost trimis bani pentru ea, — li-s'a trimis tuturoara! — Prețul 1 cor. 40 fil. franco! — Tot așa volumele de pe anii de mai nainte!

Iubirea pentru cei de-acasă...

— Dela frații din America. —

În timpul din urmă primim tot mai dese semne de bună înțelegere și prețuire a culturii, a învățării, din partea fraților noștri români duși la America.

Nicăiri ca în America Românul nu să simte umilit și neînsemnat, pentru neștiința sa de carte! Că vede acolo că și Negrii, semințiile cu rude sălbatece ori de jumătate sălbatece, ajunși pe pământ american, învață carte și cetesc și prin citire își largesc vederile și priceperea lucrurilor din lume, — și bietul Român vede pe cel cu piele neagră și pe cel cu piele galbenă (Chinez și Japonez) că toți sunt cu foi în mână ori cu cărți, numai el, sârmanul fiu al Țării-ungurești, stă hăbăuc și să uită mirat la acești oameni cum și ei cetesc! Și-l apucă jalea și-l apucă rușinea că numai el, om din Europa cea „cultă“, și încă din mijlocul Europei, din Ungaria ori din Ardeal, stă bită!...

Și atunci să apucă și Românul să învețe carte, așa mai bătrîn ca liner, și roagă pe ortacul său de sălaş să-l învețe și pe el, să iasă și el din rușinea de a nu ști ce!...

Alții cari poate au știut ce!i, dar nu să prea rupeau ei acasă după foi și după cărți, încep acolo a-și ținea și ei o foaie ceva, și apoi îndrăgind înșiși celitul, îi doare inima cînd își aduc aminte, că mai au acasă un frate, o soră, un lată, sau tata un fiu, cari nu au în căminul lor nici o foaie și așa nu au la casă, cum am zice cîtea cu care să-și agerească mereu creierul, mintea, judecata!

Și acești frați sau părinți sau fii, trimit ei de acolo la cutare ori cutare foaie de aici, ca să fie trimisă în casa lor părintească sau în a rudeniei lor cutare, știind că nici un dar mai prețios și mai folositor nu le-ar putea face, ca trimișându-le o foaie potrivită, spre celire.

Nouă ne-au venit mai adese ori bani dela frați din America, prin cari plătesc foi pentru familiile lor de aici, de acasă, — dar în timpul din urmă ne vin tot mai des astfel de bani, încît ne vedem cu plăcere îndemnați a face pomenire cu laudă despre ei chiar în foaie. Iacă cele mai noue trimiteri de acest fel:

George G. Nader din Chicago (în America) a trimis plata pentru foile noastre pe sama familiei sale din Paloș (comit. Tirnavei-mari).

George Dobrin din Leetonia (Ohio, America), a trimis zilele astea plata foilor pe 1 an de zile (cîte 5 cor.) pentru un frate și un nepot al său: Vasile Nicolae Joja Doarin și Nicolae Gerasim Dobrin din Arpașul-de-jos (comit. Făgă-

rașului). Le merg foile din 1 Iunie a acestui an pînă la vara anului viitor.

Tot George Dobrin a plătit plătit frumoasele icoane Naționale »Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia« și »Horia-Cloșca-Crișan«, cari să meargă pe numele Rafira Ger. Dobrin în Arpașul-de-jos.

George N. Vasu din Arpaș, aflător în America, a plătit aceleași două frumoase icoane naționale pentru George Pop. Vasu în Arpaș.

C. Rusu, din Copșa-mare, aflător în America, a plătit foile noastre pe sama tatălui-său Nic. Russa din Copșa. Il merg un an de zile.

Chirion Nan din Micăsasa, aflător azi în Indiana-Harbor (America) a abonat foile pentru sora sa Ileana Nan. I. Miron de acasă.

Și alții încă. Li pomenim cu laudă pe acești vrednici părinți sau frați sau fii duși la America, cari în acest chip cuminte își aduc aminte de iubii lor de-acasă.

Iar voi, duiosi frați sau părinți rămași acasă, cari primiți acum astfel de foi plătite de iubii vostri înstrăinați, — cînd aceste foi vă calcă pragul casei, primiți-le nu numai ca pe niște oaspeți dragi și binevoitori, ci să vi-să pară totodată, că cu ele împreună intră în casa voastră și iubitul vostru fu ori frate ori părinte care vi-le-a trimis... Cel puțin cu sufletul vine iacă între voi, în fiecare săptămîină odată, și vă grăește și vă mîngăie sufletul prin vorbele frumoase ale foii și vă povățuește spre tot ce e nobil și bun!...

Dă, Doamne, ca cît mai mulți frați ai noștri să gîndească, să simțască și să făptuiască așa ca acești frați, cari în acest fel își aduc aminte de familiile lor de acasă.

Fariseul...

Primatele catolic Csernoh, despre episcopia de Hajdudorogh.

În 16 Iunie legea cea nouă despre episcopia de Hajdudorogh, primită de dietă, — a fost desbătută în comisia casei magnașilor (instanța a doua a aducerii de legi a țării) și în comisie era și Primatul catolic al Ungariei, capul bisericii papistașe din toată Ungaria. Primatele a spus, că privitor la această vîldicie nouă, lumea e făcătoare să creadă lucruri de tot greșite. E drept că această vîldicie să poate socoti ca o biruință a Maghiarilor, — dar nu în paguba Românilor!

În contra acestei episcopii nu a avut nimenea nici un cuvînt, a nume nu și a ridicat glasul nici episcopia de Muncaci nici cea de Eperjes, dela care s'au rupt mai multe comune alăturîndu se la cea de Hodorog, — numai Români! Și asta pentru-că, după spusa Ro-

mânilor, la noua vîldicie s'ar fi alăturat și sate curat românești.

»Asta eu n'o pot crede! — a adaus Preafăjărnicia Sa!

N'o poate „crede“! Preafăjărnicia Sa e de părerea femeii care zice bărbatului său: Nu crede tu ce vezi cu ochii, ci crede ce-ți spun eu!

Iacă de unde vine răul. Dela Capul bisericii papistașe, care închide ochii înaintea adevărului, și tăgăduiește orbește nedreptatea ce să face, în numele bisericii sale, unei biserici surori!

Zi-i fariseu și vameș, pe care Christos ar trebui să-l alunge cu biciul din „tronul“ pe care cu a fișa făjărnicie respingătoare stă, — și treci înainte ca pe lingă un om plin de vră și de palimă, de nu-i vrednic să vorbești de el!

Din cuvintele dlui Vas. de Stroescu.

Urmăm a arăta părerile luminațului român V. Stroescu despre puterea de viață a poporului românesc, despre viitorul ce îl așteaptă și că în ce vede el puterea nebiruită de împotrivire a acestui popor contra tuturor ispitelor și atacurilor ce au căzut asupra lui prin veacuri și mai cad. Iată ce mai spune dsa:

În Rusia, — nu vorbesc de Basarabia, acolo n'au cu cine se amesteca, dar încolo, mai în adîncul Rusiei, sunt Români duși de sute de ani, cam lingă Caricow. Două sute de ani în urmă, cu Cantemir, au mers ca la 1000 Moldoveni. Petru cel Mare li-a dat locuri pe acolo. Mulți din ei s'au întors în țară, dar aceia care au rămas, încunjuși de oameni de o lege cu dînșii, și-au păstrat limba înaintea lui Cantemir, pe vremea lui Duca-Vodă, mulți Moldoveni s'au dus și s'au așezat în Podolia, provincia Chersonului, și s'au neschimbat pînă în ziua de astăzi!

Legea țării a făcut totul, ca să desnaționalizeze (să-i desbrace de neamul lor) pe acești Români. Multe sute de ani slujba Dzeiască se făcea în limbă străină. Limba română se socotea ca prea de rînd, nevrednică ca în ea să mărească pe Dumnezeu! Fiindcă numai „clerul“ era cult, și limba oficioasă era streină, totuși Români nu și-au dat limba lor!

De prin veacuri poporul român a fost cel mai asuprit popor din lume! Cîte litve n'au cuprins'o și n'au trecut prin țara lor! Români s'au lipit pămîntului, s'au făcut luntre și punte, și nu s'au dat eșiți din locurile care odată le-au cuprins! Alții au trecut peste dînșii, ei toate le-au suferit, toate le-au răbdat, și-au rămas: *Apa trece, pietrele rămîn!*

Istoricii streini se miră cum au putut Români suferi atîtea asupriri și cum de au răzbit prin ele! Cel mai năcjit popor din lume,

necazul și nefericirea și-a vărsat'o în strigarea către Dumnezeu:

— »Doamne, nu da omului, pe cît poate răbda! Nici un popor din lume nu s'a adresat către Dumnezeu cu asemenea rugare!

Toată viața era dedat numai cu nevoi, nici de un bine nu știa, era cu neputință să mai nădăduiască în alt viitor, de o viață mai bună nici înțelegere nu avea, ațila se ruga bunului Dumnezeu, că de va fi certat, apoi numai nu într'altă cît poate răbda! Strigarea a eșit din adîncul sufletului istovit de necazuri și suferinți. (Și prin toate a trecut dacă a ținut la limba sa!)

Dar orice răbdare are margini și să nu dea Dumnezeu, prin nedreptăți și răpiri să fie adus la marginea răbdării, că răzburarea va fi cu atît mai grozavă, cu cît răbdarea lui a fost mai încercată!

Asta trebuie s'o înțeleagă, și socot că o înțeleg apăsătorii neamului românesc!

Așa ne grăește și ne încuragiază marele Român. Că dacă atîtea veacuri, nespuse de grele, le-am trecut și nu ne-am stîns, apoi — să ne iubim numai limba cu tărie și să ținem la ea ca la cel mai scump și mîntuitor lucru al nostru, și atunci — meru vii vom fi!

Iar pentru a rămînea meru vii, să facem tot ce ne stă în putință pentru a răspîndi și a face iubită în tot poporul, de jos pînă sus, cartea românească cea dătătoare și întăriitoare de suflet românesc!

Correspondență.

Sfințirea bisericii renovate din Săsciori.

Comunele din tractul Sebeșului, a avut în timpul mai nou, tot mai dese prilejuri de sărbători culturale românești, înălțătoare de suflet. Biserici pompoase și școli moderne răsar an de an, din agonisala cîștigată cu multă trudă de brațele harnice ale Românilor din aceste părți, cari înțelegători de chemarea sfîntă a acestor așezăminte, le spriginesc din toate puterile.

De o astfel de sărbătoare mare au avut de astădată parte locuitorii fruntașei comune Săsciori, cari după-ce au renovat și pictat de nou biserica — au și ținut ca aceasta să se și sfințească cu sărbătura cuvenită.

A doua zi de Rusalii, sunetul clopotelor vestește pînă departe, — că azi e praznic mare, în această comună fruntașă. Ruinele vechii cetăți „Castrum Petri“, cari de altădată priviau așa de trist din înălțimea lor, parocă pe o clipă își cîștigă vechea lor măreție; soarele care își bătea razele aurii în zidurile cetății, o făcu să tresară ca în vremuri trecute! Prietenii ori incintătoare. Pîlcuri, pîlcuri de bătrîni și tineri, bărbați și femei, primeniți sufletoste și trupește, se îndreptau către locașul sfînt.

La oarele 9 a. m. Dl protopresbiter Sergiu Medean, însoțit de preotul din loc Ilie Moga și de cei din vecinătate: N. Cărpinișan, N. Hința și T. Morar, începe sfântirea apei după care urmează sf. liturgie. Răspunsurile liturgice le-a dat corul seminarului „Andreian”, care a fost condus de însuși dl prof Tim. Popovici. Măestria cu care a fost cântată sf. liturgie, a fost desăvârșită.

La sfârșitul liturghiei dl protopresbiter Sergiu Medean arată poporenilor înșămăntatea cea mare, ce o are biserica și credința pentru suflet, pentru trup, pentru neam, mulțumind apoi sinodului, comitetului parochial și președintelui acestuia, părintelui Ilie Moga, pentru truda și osteneala adusă întru înfrumusețarea sfântului locaș.

**

Pictura bisericii a fost făcută în vara anului trecut de dl Stanciu din Sibiu. E o imitație, după puțină măestrulă, a catedralei din Sibiu. Totuși desemnul, coloritul și decurrurile cu motive românești, sunt destul de reușite, plăcând.

**

Seara s'a dat Concert împreună cu teatru, la care a luat parte toată inteligența din jur. S'au predat bine piesele „In vis” și „Cinematograful”, în cari dsoarele Veturca Moga și Mariți Halalai, au fost foarte drăguțe, iar dl teolog Stefan, desăvârșit.

Partea cea mai frumoasă a programului a fost Concertul corului amintit mai sus. S'au cântat cele mai frumoase compoziții de ale măiestrilor noștri, iar „Doina” dlui profesor Popovici, care e compusă așa de admirabil din părți vii de ale sufletului nostru românesc, va trăi pururea printre noi.

După producțiune joc cu frumoase hore, învărtite, până în faptul zilei!

Atât venitul moral cât și cel material, sunt însemnate!

Subcastro.

Din suferințele fraților.

Gazeta „aromânească” (a-decă scrisă pentru Românii cușovlahi sau „aromâni” din Macedonia și din părțile despre Grecia și din Albania, gazetă ce iese la București sub numirea de „Glasul Victimelor”, a celor ce cad jertfă), — scrie în numărul seu mai nou (dela 2/15 Iunie), printre altele, că suferințele acelor Aromâni, cari, pe urma noului războiu, au căzut pe mâna Grecilor, sunt grozave! Și înainte de războiu sufereau acești frați ai noștri dela Grecii din acele părți. Căci pregătindu-și ei calea spre stăpînirea acestor ținuturi, pe atunci încă turcești, dor aproape de hotarele Greciei și despre cari ei știau că au să le cadă ca mâne în stăpînire, — apoi încă de cu vreme cercau să le curățe de ori-ce alte neamuri,

ca să fie cât mai grecești. Îndeosebi însă Grecii au ciudă pe Românii macedoneni, fiindcă aceștia sunt niște negustori fără păreche de isteji și harnici, de întrec pe toți Jidovii și pe toți Grecii! Și de aceea nu bucurosi îi văd pe coprinșurile ce doresc ca ei să le stăpîneasă și a căror miere ei să o sugă ca negustori.

Decît că Grecii sunt mizerabil de cruzi în prigonirea harnicilor Aromâni. „Glasul Victimelor, scrie despre acestea:

„...șirul dureros al martirilor (mucenicilor) noștri crește din zi în zi. Ne dor frații și tovarășii noștri de luptă, cari, încrezători în scutul așteptat, s'au avîntat în primejdiile cele mai costisitoare; ne doare idealismul lor zdrobit, familiile lor rămase pe drumuri, ne doare înjosirea neamului nostru care să vede lovit din toate părțile, batjocorit și schinguit!

Nu vom uita aceste grozăvenii. Această pagină neagră a istoriei noastre, ne va rămînea întipărită în suflete.

Și șiroaiele de sînge, vom ști a le pomeni întotdeauna, până cînd ceasul dreplății va suna, și atunci ele ne vor călăuzi!

Banțele grecești prefăcute în deregătorii (slujbași) la Salonic, au adus pe un frunțas român din comuna Livezi, învinuit că pe timpul domniei turcești, ar fi luat parte la omorîrea ucigașului episcop grec Emilianos.

Fiind închis într'o pivniță, sărmanul nostru Român, după ce a fost supus chinurilor celor mai îngrozitoare o noapte întreagă, a murit spre dimineață! Deregătorii grecești au luat cadavrul (trupul mori) al nefericitului român și l'au înmormîntat pe ascuns la Sf. Paraschiva.

Acesta e un caz din nenumărate altele cari ne singerează inima nouă și lasă nepăsători pe cioclii aromânismului. La Ianina, cu toate că ceruserăm întervenirea guvernului român, românul Zicu Tața, a fost spînzurat!

Inchisorile gem de arestați români, unde sunt bătuți și schinguiți în mod îngrozitor cu saci de nisip!..”

Așa scrie foaia Aromânilor. Din atîtea rane singerează trupul neamului românesc în părțile lui ce cad afară de hotarele Regatului liber!..

NOUȚĂȚI

Ninsori în Iunie! Știri foarte neplăcute, ba întristătoare, vin din cele mai multe părți ale țării. S'a schimbat par'că cursul regulat al vremii și Dzeu ne cearcă cu ani așa de răi, încît marea mulțime a locuitorilor țării, e căzută pe gînduri!

După căldurile năpraznice dela începutul lui Iunie, de care să speriasse poporul econom și cerea cu

rugăciuni ferbinji lui Dzeu ploaie, — în jumătatea a doua a lui Iunie iacă vin ploii, dar ploii întrerupte și reci, foarte reci, și deteră peste noi zile ca colo firziu toamna, în ajunul iernii. In mai multe puncte ale țării a nins! Iaca ce știri aduc foile dela 16 Iunie:

Din Maramurăș s'a telegrafat: Dela Kôrösmezô până la Ra ho, ieri a nins pe munți și prin comune! In Sighețul Marmăției e așa de frig, că oamenii au îmbrăcat haine groase și în cancelarii să face foc, că altfel nu pot oamenii scrie!

Din Eperjes să vestește: Ploile dese și reci au scos în părțile de miază-noapte a comitatului Șaroș, rîurile din alviile lor. Au căzut ploii reci și frig.

Din Jibou: Duminecă noaptea a fost frig mare. Frigul a făcut pagube însemnate.

Din Chezdivașarhei: Ieri a nins aici printre munți.

Din Hajduböszörmény: De zile întregi aici e foarte frig. Noaptea trecută a brumat și a înghețat, făcîndu-se mari pagube în vii și pepeni.

Din Reghinul săsesc: După călduri amețitoare, de 4 zile e frig și ploaie. A bătut și grindina, ba Duminecă la amiază a nins: Dela Toplița pînă Borsec, totul e coperit cu zăpadă!

La Covasna și jur e vreme de iarnă cum să cade! E frig de 4 grade. Dealurile sunt coperite de strat de zăpadă de mai mulți centimetri.

Tot așa ne spun oameni de peste Murăș, de pe Valea-Geoagiului, că nopțile trecute a brumat și a făcut mari stricăciuni în plantele gingașe de frig.

Omor sîngeres pentru iubire oprită. In orașul Firenze, din Italia, s'a petrecut zilele astea un omor ce a îngrozit și a zguduit toate inimile. Colonelul (Oberstul) Rossi, și-a găsit nevasta la o înfîlnire amoroasă cu un student universitar! Colonelul a împușcat acolo pe loc și pe nevastă sa și pe tinerul ei amoroș.

Și erau doar oameni cu familie mare: au rămas după nenorocita și ușuratică mamă: șapte copii, dintre cari cel mai mare locotenent (Oberlaintant) în armată!

Teribila înfîmplare a zguduit toate inimile celor ce au aflat de ea.

Cununie. Dșoara Aurelia Popovici și dl Pompel Popovici, vestesc sîrbarea cununiei lor, care să va ținea în 22 Iunie n., în biserica gr. or. din Leșnic. Sincere urări de fericire.

Preot ucigaș. Un lucru poate fără păreche s'a petrecut în biserica catolică din satul Remelevagyár (în Sătmar). Plebanul catolic Vojtko János, a împușcat în biserică pe învățătorii Szentirmey Márta, și apoi mergînd acasă, s'a împușcat pe sine cu pușca de vînat.

Vojtko era de vreo 30 de ani, dar om nervos, uricios, par'că vecinic nemulțumit cu toată lumea. Cu învățătorii a ajuns în curînd la traiu rău. Unii spun că înainte au trăit prea bine, apoi s'au certat pentru oare-ce și de aci încolo ură la cuște și piri pe la mai mari.

Simbăta trecută dăscălița s'a

dus în biserică și ingenunchînd la un altar lateral, să ruga acolo, — cînd preotul a intrat în biserică și, nefiind altcineva de față, a ridicat revolverul și a descărcat două împușcături în spatele nenorocitei fete! Ea a căzut jos grămadă în balta de sînge ce curgea vale din trupul ei, — iar ucigașul, ieșit cu totul din minți, s'a dus acasă și în odaia sa și-a tras o pușcătură în cap din pușca sa de vînat! A murit îndată. El a fost înmormîntat a doua zi fără preot, fără nici o cinste din partea bisericii a cărei slujitor nesocotit a fost. — Nenorocita fată să aflu în spital, dar medicii nu prea au nădejde s'o poată scăpa cu viață.

Petreleri.

— Reuniunea femeilor rom. gr. or. din Petroșeni a arangeat o producțiune corală și de teatru, Duminecă, în 2/15 Iunie, în sala dela otelul comunal.

— Tinerimea universitară din Sătmar invită la Concertul împreună cu dans, ce-l va arangia Duminecă, la 13 Iulie st. n. în Pomi (Remetemező), comit. Sătmar. Venitul curat e destinat pentru biblioteca teologilor orădani.

Lupta cu tîlharul. O luptă înfiorătoare s'a petrecut la hotarul spre România între o patrulă de gendarmi și un bandit (tîlhar) primejdios. Să vorbea mai anii trecutii despre o cutezată bandă de tîlhari ce bagă în spaimă părțile mărginașe ale comitatului Făgărașului și Brașovului și ale României. Era o ceată de hoji ce jăfuiau și omorau cînd la noi, cînd în Țară, și abia mai anul trecut au reușit gendarmii a sparge ticăloasa bandă, omorînd pe căpetenia ei, pe Buda.

Din această bandă a scăpat însă un anumit Murărescu, pe care gendarmii în zadar l'au căutat ca pe un ac, că nu-l puteau găsi deloc. Abia Simbăta trecută i-s'a împlinit și lui sorocul, și a fost prins, — dar, durere, după ce criminalul a împușcat întii el pe 3 gendarmi români.

El adevă să urcase pe tren la Curtea de Argeș (în România). Doi gendarmi ce să aflau în gară, l'au cunoscut și s'au urcat după el în tren. Dar tîlharul a băgat de samă că e luat la ochi și de-odată numai a sărit din tren și a luat'o spre pădurea din apropiere! Gendarmii au sărit și ei îndată după el, dar hoțul, până a nu pune ei mâna pe armă, i-a luat la ochi și i-a pușcat pe amîndoi, iar el și-a pierdut urma în pădure. O grupă întregă de gendarmi au pornit pe urma lui prin pădure și l'au încunjurat și l'au impresurat, dar până să l prîndă el a mai tras focuri asupra alor trei gendarmi, rîndu-i destul de greu. Nimerit și el de glonțul unui gendarm, n'a mai putut fugi, ci a fost prins și legat și dus spre a fi dat pe mâna legii, care să-l pedepsească după vrednicie.

Zah. Birsan între noi. Iubitul artist cu talent mare, dl Zaharie Birsan, prețitul fiu al Ardealului nostru, e iar între noi, dimpreună cu dna Olimpia Birsan, pentru a ne da două seri de înalte desfătări sufletești. Dacă sara de asară, Mercuri, fiind zi comună de peste săptămână, nu a fost așa de bine cercetată precum a vrednicii și precum am fi dorit, — apoi

Simbătă sara (21 Iun. n.) să ne vedem cu toții la a doua reprezentare, care să mulțumească și pe iubii artiști, pe măsura în care ei, cu distinsa lor artă, mulțumesc publicul în fața cărora joacă!

Și din loc și din jur, toate familiile române sunt și prin această stăruitor rugate, a cerceta în număr deplin reprezentarea de *Simbătă seara!* Jocul artiștilor e desăvârșit, înălțător!

Mari înoiri la revista

„Cosinzeana“.

— Se face mai frumoasă, cu chipuri mai multe, mai felurită și mai bogată.

După cum aflăm, revista „Cosinzeana“, cu jumătatea a doua a anului, se gătește să facă cetitorilor săi, precum și tuturor iubitorilor de cetire din toate părțile locuite de Români, o bucurie aleasă. Anume, începând cu numărul din 1 Iulie, călindarul nou, își va schimba cu totul înfățișarea de până acum. De atunci înainte, în fruntea fiecărui număr va da un chip mare, frumos, înfățișând vre-un bărbat mare al neamului nostru, de astăzi sau din trecut, ori altă vedere frumoasă din viața românească sau străină. Așară de acest chip mare, va mai aduce o mulțime de chipuri de tot felul, care de care mai frumos și mai atrăgător.

Totodată își va schimba și felul de redactare de până acum. Va cuprinde articole mai scurte, mai felurite, ținând seamă convenită de toate întâmplările mai de însemnătate de peste săptămână, din țara noastră și din toată lumea. Materialul de până acum: nuvelele, poeziile, bucățile literare peste tot, vor avea loc în rubrica „Pagini literare“.

Se făgăduiește o revistă săptămânală enciclopedică literară cum n'a mai fost la noi la Români.

Numărul cel dintâi, din Dumineca viitoare, va fi alcătuit în acest chip.

Pe cât știm, „Cosinzeana“ a hotărât să trimită din acest prilej numeri de probă ori-cui va cere. Plata abonamentului va rămâne tot cea veche: 12 cor. la an, 6 cor. pe o jumătate.

Indemnăm pe cetitorii nostri cari ar dori să aibă „Cosinzeana“ cea nouă, să ceară numere de probă și să trimită abonamentul de 6 cor. de acum până la anul-nou. Administrația în Orăștie-Szászváros.

Vărsat negru, în Fiume. În orașul Fiume s'a ivit îngrozitoarea

boală de vărsat negru, foarte primejdios și lipicios, și care sfirșește de regulă cu moarte. Să îmbolnăvesc câte 2—3 pe zi. Până acum sunt vre-o 12—15 bolnavi.

La vestea vărsatului negru, lumea din oraș a dat năvală asupra spitalelor și a medicilor, cerind să fie altoită contra acestui vărsat. Medicii abia răzbesc. Altoesc câte 3000 de inși pe zi. S'au luat întinse măsuri de stingerire a morbului.

In luarea aminte a economilor. Din o mulțime de părți se vestește, că sămănăturile au fost bătute de ghiață suferind oamenii nostri pagube însemnate. Dintre cei păgubiți foarte puțini au fost asigurați și astfel la marea mulțime nu i-se va înapoia paguba.

De oare-ce secerișul se va începe numai peste 2—3, ba în Ardeal în unele ținuturi chiar numai peste 5—6 săptămâni, în care timp pot veni încă multe cazuri de pagube de grindină, indemnând din nou cu toată stăruința făranimea noastră, ca să nu întirzie a-și asigura rodul cimpului contra grindinei, la „Banca Generală de Asigurare“ din Sibiu, care primește și astfel de asigurări, în condițiunile cele mai bune. Toți cari au fost asigurați prin ea, și-au căpătat despăgubirea. Plățile pentru astfel de asigurări să dau numai toamna, deci acum să pot încheia asigurările fără nici-o cheltuială. — Asemenea se dă aminare până la toamnă și la asigurările contra focului.

Cereți îndrumări dela: „Banca Generală de Asigurare“ din Sibiu, dela agenturile ei, precum și dela ori-care bancă românească. — Să dau gratis.

Un uriaș cutremur de pământ în Bulgaria.

Simbăta trecută un mare cutremur de pământ a zguduit țara Bulgarilor, făcându-le foarte mari stricăciuni!

În comuna Gornia-Orhovica s'au prăbușit pe urma cutremurului mai multe case și 300 de oameni au fost răniți.

S'au prăbușit: școala, fabrica de zahar, fabrica de spirit și stația căii ferate! Sunt azi numai ruine.

Mari stricăciuni a făcut în orașul Tirnovo și în Leskovic, iar câteva sate din acest ținut, le-a prăpădit acuși de tot! În orașul Tirnovo s'a prăbușit gimnaziul de băieți și de fete, rănind pe foarte mulți, ba îngropind de vii pe mai mulți studenți tineri. S'a prăbușit și a căzut grămadă în ruine spitalul, stația căii ferate, căsarina și prefectura, — adică toate edificiile mai mari și mai grele. Casele mai mici trec mai ușor prin primejdiile unui cutremur.

În Leskovic casa de nebuni a luat foc și s'a prăpădit de tot.

Numărul morșilor e foarte mare!

Locuitorii petrec sub cerul liber și lipsa e foarte mare. Năcazul celor nenorociți îl sporește și ploaia ce nu mai înceală și lipsa de hrană.

Lucrările de minuire, de scos de printre ruine, să fac cu foarte mari greutate, negăsindu-se medici (doctori) destui, căci cei mai mulți

doctori sunt în slujba armatelor și pe lângă acelea. Din Sofia au plecat trenuri de ajutoare cu lucruri de legat și cu medici, spre orașele și satele nenorocite prin cutremur.

Mai nou să telegrafiază din Sofia că de sub ruinele din Tirnovo au fost scoși a doua zi 21 morși și 121 răniți! Și nu-s găsiți încă toți. În Gornia-orhovica au găsit 27 de morși printre ruine.

Guvernul a poruncit să plece trenuri cu ajutoare din Rusciuc, Plevna și Șumla, și el a trimis ca întâi ajutor 40.000 franci. Prin orașele bulgare s'a început adunarea de ajutoare.

Pentru pantofari și cismari.

Ne adresăm către Reuniunile noastre de meseriași, cum și către cărturarilor nostri (preoți, învățători, notari etc.) de pretutindenea, cu rugarea, să aducă la cunoștința calfelor (sodalilor) și măestrilor pantofari și cismarilor, că la școala de specialitate de pantofărie din Sibiu, ajutată de stat, să ține în zilele din 14 Iulie până la 2 August n. c., un curs de specialitate pentru calfele și i. măestri pantofari și cismari, cu locuința afară de Sibiu (din provincie). Instrucția să ține zilnic dela ore 7—12 a. m. și dela 2—6 d. a. Cercelării primesc instrucția (învățarea), cărțile, revizitele (uneltele) și locuința gratuit (pe nimic), iar cei de religia (legea) gr.-or. mai capătă și cite un ajutor de 20 cor. pus la dispoziția școalei de către conzistorul arhidiecezan din Sibiu. Cercelătorii la finea cursului primesc Certificat de absolvire a cursului.

Doritorii de a lua parte la curs să se adreseze (pe o simplă carte postală) în acest scop fără zăbavă sau către dnul director Martin Schuster în Sibiu (Nagyszeben, Saggasse 29) sau către subscrisul prezident.

Cereri întrate după 6 Iulie n. c. nu să iau în socotință.

Sibiu, la 13 Iunie n. 1913.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Declarațiune.

Subscrisa prin aceasta declar, că revoc espresunile necuviincioase ce le-am adresat funcționarilor băncii „Zlăgneana“ din Zlagna în prezența dlor: Petru Paul preot Zlatna, Ioan Tatar econom Zlatna și Marian Moisa, ec. din O.-Galaji, cari cuvinte le-am adresat din nesocolință.

Totodată, fiindcă funcționarii numitei bănci cred și în de bine ca să curmeze spese și diurne cu înfățișarea la judecătorie, la insistanța dumnealor și recunoscindu-mă de vinovată în urma cuvintelor mele necuviincioase, drept pedeapsă fie, depun pe seama Bisericii gr.-or.

rom. din Almașul-mic suma de cor. 40.—, adică patruzeci coroane, care sumă numita biserică o va putea folosi pentru trebuințele sale. — Mai departe suport spesele de 5 cor. avute cu publicarea acestei declarațiuni, dimpreună cu spesele ce le va fi făcut avocatul băncii „Zlăgneana“, — cu înaintarea acțiunii.

Declarațiunea aceasta mi-s'a cetit și am aflat-o în ordine.

Zelatna, 24 Aprilie st. n. 1913.

Elina Danciu.

Nicolae Cristea m. p. martor.
Moise Marian m. p. martor. (1025)1—1

POSTA REDACȚIEI

Mai multora Cind trimiteți poezii populare, nu le faceți dvoastre, că să cunosc pe aceea că-s greoaie, slabe. Pentru acelea nu dăm răspunsuri la „Postă“, ci numai le punem de-o parte ca neputindu-le folosi.

Pe cele scrise cu ceruza, ori prea îndesat, nici nu le cetim. Cine trimite, aleagă ceva-frumos de tot și să le scrie curat.

Școlărișelor din Șetin, — ni-ați trimis prea firziu invitarea, ne-a sosit după ce ieșise foaia în care ar fi avut loc.

Nicolae Cisăr, Canton (America). Dela noi nu și-au fost oprite foile niciodată. Poate până a venit schimbarea adresei să fi rătăcit un număr doi la adresa veche.

Todor Toll, Cincinnati (America). Foile își merg din lan. încoace regulat pe adresa Central Ave 1957. Acum pe adresa nouă ce ni-ai dat-o. Anul de față e plătit deplin.

I. Soporan în Siclău. Ți-am trimis cartea și manuscrisul ce aveai la noi, în 14 l. c.

G. G. Neder, Chicago (America). Ți-s'au trimis cărți de 4 cor. franco. Atita cit a rămas din banii veniși.

Costin Filip, Ilasco (America). Ți-s'au trimis cărți de un dollar, pe care l'ai trimis peste prețul de abonament.

I. F. Terigariu, Omaha (America). Ți-s'au trimis cărți de 3 cor., cit a în-trecut din dollarii primiți.

T. Covaciu, Madison (America). Ți-am trimis cărți de 2 dollari.

Foarte frumoasă

e icoana națională:

„Intrarea lui Mihai-Viteazul în Alba-Iulia“

pusă în vânzare de Librăria Națională din Orăștie. E icoană mare, de 60 cm. lată, 45 cm. naltă, lucrată în colorii arătând pe Mihai cum vine calare în-cungiurat de generalii sei, și întrind prin poarta de sus a cetății, unde-iese în cale Episcopul catolic și mai marii cetății de-l primesc închinându-i-se. Clipă mareață, doar cea mai măreață în istoria neamului nostru!

Prețul icoanei e: 2 cor. 50 fil. trimisă franco, sau 2.75 franco-recomandat (cind ești sigur că nu și se perde pe postă). Cel ce ia 10 deodată, le capătă cu 21 cor. franco!

Tot așa de frumos și mare, și tot cu același preț să capătă dela aceeași Librărie: Chipul eroilor dela 1784:

Horia, Cloșca și Crișan!

Cumpărați-le cu toții și n'o să vă pară rău de banii dați pentru ele!

O guvernantă,

care vorbește bine românește și nemțește, află aplicare pe lunile Iulie și August pe lângă condiții favorabile. — Adresa o dă administrația „Libertății“.

(1019) „Libertății“ 2-3

Mașină de scărmanat lână

cu scărmanătoare cu tot, invirtită cu calu, în stare bună, —

e de vânzare

cu preț favorabil. O vind din cauza familiare.

Prețul și informații mai de aproape dă proprietarul, — a cărui adresă o dă administrația foii

(1022) 1-3

60 stingini de lemne de foc

să află de vânzare în comuna Ludești (pe valea Beriului, lângă Orăștie). Lemne sănătoase, din postul Paștilor făcute

Să vind: la fața locului, cu 12 cor. stinginul (de 4 metri. Lemne de 1 metru de lungi). Să află la loc bun de dus, aproape de drumul de car, la ses.

Aduse în oraș (la Orăștie) să vind cu 24 cor.

A să adresa la:

(1024) 1-2 **Georgesc Adam**
din Ludești.

Candidat de avocat.

Caut un candidat de avocat cu praxă; intrare în 1 Iulie c.

(1018) 2-3 **Dr. Ioan Pop**
advocat
A - Iulia - Gyulafehérvár.

Moșie de vânzare.

În comitatul Hunedoarei, 6 kilometri depărtare de două orașe, este de **vîndut** o moșie foarte frumoasă, în mărime de **112 jug. cat.**, de care să ține și drept de pășune și pădure, asemenea și edificii economice și locuințe frumoase.

Această moșie să vinde cu preț foarte favorabil.

Adresa proprietarului o dă administrația acestei foi.

(1009) 5-6

Publicațiune.

Facerea vojului morii comunale de făină din Lančrăm (Lámkerék) să dă în întreprindere în 29 Iunie 1913, după amiază la 2 ore.

Prețul strigării 5382 cor. 61 fil.; vadiu 10%. Lucrarea să face din lemn.

Condițiunile mai de aproape să pot vedea la casa comună. (În atențiunea bărdășilor pricepători).

Lančrăm, la 7 Iunie 1913.

(1021) 2-2 **Barbu,**
notar.

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Siria (Világos), **PETRU BENEÁ**, căci Vă trimite numai **vinuri bune, curate** și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Vinuri vechi: Vin alb 82 fil., Rizling 86 fil., Roșu 1 cor. Siller 84 fil. Carbenet 1 cor. 10 fil.

Vinuri noi: Alb 64 fil., Siller 66 fil., Rizling 68 fil.

Rachle de trevere (comină) K. 1.60. Rachle de comină, specialit. K. 2.20. Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expediază sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. *Vase împrumutate pe timp de 2 luni.* Pentru calitatea vinului garantez:

14-20 (947) **PETRU BENEÁ,**
proprietar de vii în Siria Világos, (Arad. m.)

Carol König

pictor de odăi,
de arme și zidiri,

ORĂȘTIE, Piața riului Nr. 7.

(986) 7-26

Casă

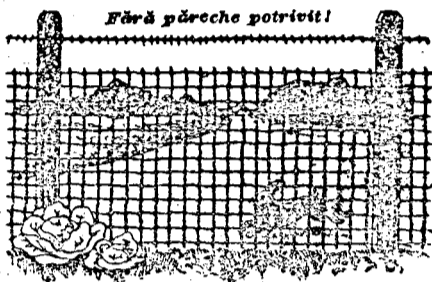
potrivită de boltă și crișmă e de vânzare în Parța (Parác) în comitatul Timișului. E casă la colț de străzi, în drumul mare spre Ciacova și Timișoara. Are 2000 stingini pătrați, 4 odăi, și o sală mare (16 metri lungă 9 metri lată) bună pentru joc. Pivniță pentru beutură și ghiată, cuclărie, șopruri, fintină, etc.

Amănunte și prețul, a să cere la proprietarul:

(1013) 2-2 **Krauser Anton**
în Parța (Parác, Temes m.)

Garduri, tare ieftine!

Producele indigenă!
Fără păreche potrivită!

(994) Ușor de manut! 7-2

Numărato scrisori de mulțumită adevărate că

Teșetura de drot „HUNGARIA“ e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețul pe metrul pătrat 32 fileri și mai mult.

Să comandă numai la fabricantul **Alexandru Haidecker,** fabrică de funii de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85. Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog ilustrat, gratis și franco!

Secretul meu.

Sistemul meu, de a cumpăra cu bani gata toamna, marfă de mână întie, — îmi face cu puțință a pune în vânzare

Vinuri bune,

curate, exclusiv din Ardeal, — pe lângă prețurile cele mai ieftine!

Fă o probă cînd ai la casă un botez, o cununie sau altă sărbătoare familiară.

Prețurile: dela 70 fileri în sus. Felurite soiuri curate.

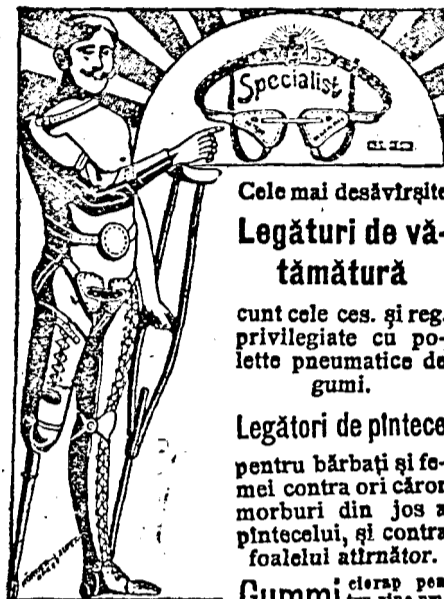
(571) 49-50 **HANS STEPHANI**
hotelier, Orăștie (Szászváros).

Ucenic morar

să primește la subscrisul. Timpul de învățacel și condițiile mai departe, după invoială.

Cei cari au ceva cunoștințe în ale morii, sunt preferiți.

Ioan Chisăliță,
arindaș de moară, Valdel (1016) 3-3 (Vajdel, p. Szászváros).

Cele mai desăvîrșite **Legături de vătămătură**

cunt cele ces. și reg. privilegiate cu polette pneumatice de gumi.

Legători de pnteca

pentru bărbați și femei contra ori căror morburii din jos a pntecelui, și contra foalelui atrnător.

Gummi cîșap pentru vine un fiate.

Picioare și mâni măiestrite pe sama putaii (tăiași).

Mașini ortopedice pentru umblat și sprigălit

Corsete artificiale și spiginitoare.

Țmătoare oblu pentru copii și feti crescuți strîmb precum și ori-ce articl de lipsă la

Îngrijirea de bolnavi, pregătește după cele mai moderne sisteme cu prețuri favorabile de fabrică.

Cel mai nou catalog ilustrat cu 3000 chipuri, și instrucție de întrebuintare, trimite gratis și franco:

Fabrica ces. și reg. privilegiate de bandage (legători) și de articli igienici de gummi: (773)20-

I. Keleti, Budapest, IV. Prov. Koronahereeg u. 17

Fărină, — Tărițe.

Fărină de cea mai aleasă calitate, pentru pâne bună și aluaturi (prăjituri), — precum și tărițe, vă recomandă în ori-ce cantități, cu prețuri moderate,

(991) 7- **Abrahám Manó**
Orăștie (Szászváros).

Capital Social Coroane 1,200.000.
Giro-Conto la „ALBINA“ — Postsparkassa ung. 29 340

„Banca Generală de Asigurare“ societate pe acții în Sibiu (Nagyszeben) — este:

întia și singura bancă de asigurare românească, înființată de băncile românești de împrumut din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunei: **Parteniu Cosma,** directorul-executiv al „Albinei“ și prezidental „Solidarității“.

„Banca Generală de Asigurare“ face totfelul de asigurări în deosebi: asigurări contra pagubelor din foc și asig. asupra vieții în cele mai favorabile combinațiuni.

Asigurările să pot face la oricare bancă românească (Institut de credit), precum și la agenții și bărbaiți de încredere al Societății. — Prospekte (îndrumări și lămuriri), tarife și informațiuni, să dau gratis și îndată.

Persoanele cunoscute ca acvzatori buni și cu legături, pot fi primite ori-cînd în serviciul Societății.

„Banca Generală de Asigurare“ dă lămuriri gratuite în ori-ce treburi de asigurare, fără deosebire că acele asigurări sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze la: „Banca Generală de Asigurare“, Centrala din Sibiu—Nagyszeben ori la Agenturile ei principale din Brașov (al. „Albina“) și Arad (Józseffőherczeg-ut 1(a). În Orăștie la „ARDELEANA“ (di Simion Dămian, funcționar).

Telefon Nr. 188 (1011) 4-32

OLIVIU PASCU,
= inginer diplomat =
ORĂȘTIE—SZÁSZVÁROS
Strada Berilului Nr. 8.

Intreprinde ori-ce lucrări tehnice și anume: măsurări de pământ, de păduri, parcelări, corecții de hotar, brazde, cit și desemnări de mape și schițe.

Pregătește planuri și preliminare privitoare la ori-ce-fel de clădiri și alte lucrări; edifică vile, case de locuit, clădiri economice, plafoane, și poduri de betonarmat, șosele, trenuri normale, trenuri economice și industriale, canale, apeducte, jilpe, etc.

Interesții sunt rugați să adresa cu încredere firmelor, care cu plăcere le va sta la dispoziție!

2—
(939)

Să nu tocmiți! ca găsiți la subscrisul
Ferești-Uși
și
Mobile!

gata, în măsurile obicinuite la case românești, lucrata din material bun și uscat! Prețurile cele mai estine! Pentru lucru bun garantez!

Rugind pentru binevoitorul sprigină,

Cu toată stima:

Dumitru Martin
măstru măsar în Orăștie.

Strada Cetații Nr. 15 (Casa proprie)
Lângă casa orașului.

(922) 11—

Fund. în a. 1878! Mijloc excelent, renumit și plăcut,
Veritabila alifie-Centifolia

Intreese ori-ce medicament de casă.
Puterea și efectul:

Impiedecă și încetează înveninarea singelui. Ori-ce operație devine de prisos. Folositoare mamelor cari lăptează. Are efect excelent și sigur la orban și toate boalele învechite, la picioare rănite ai crepate, la răni, — umflături de picioare, — răni provenite din slăbie, din împunsături, din împușcare și la zdroburi, îndepărtează corpuri straine și anume: sticlă, oase, praf, saltru, spin, etc., la totfelul de umflături, buboaic, carne sălbatică, carbunculus, puroaic, precum și la boale de rac; — verzualeți sau putrezire, — la bătăuri, la ori-ce răni provenite din arsură, degerătură, boale provenite din boale îndelungate, umflături de gât, umflături de singe, scurgerea urechilor și la opărirea pielii copiilor, etc. — Comande mai mici decît 2 cutii nu sã expedează. Trimiterea se face cu ramburs, ori contra trimiterei înainte a banilor. 2 table costă 3 cor. 60 fl. — La comande mai mari se acordă rabat considerabil. —

În Budapesta de vânzare în mare la: droguerile Thelmauer & Seitz, Hochmeister utódai, Radanovits Testvérek din Budapesta.
Vade nu este depozit, comandăm dela:

Farm. „Ingerul păzitor” alui THIERRY A. în Pregrada (I. Rohitsh-Sauerbrunn)

Alifie-Centifolia
A. Thelmauer & Seitz
bei Rohitsh-Sauerbrunn

In general cunoscut ca uncel balsam veritabil, o sticlă fami-liară de 12/2 sau 0/1 sau 1, — costă 5 cor. 60 flori.

(945) 11—12 I.

Onorate Domnule!

Cunoscind multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în Budapesta

Birou de informații și
Agentură românească.

Dau ori-ce informații în ori-ce cauză ce să ține de Budapesta. Exoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către ori-care ministru, Curie ori al oficiu. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi exoperez rezolvarea în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5—6 ani cu prețuri ieftine, ori-care sistem de motoare cu benzină ori cu oleu brut ori cu gaz. Totfelul de mașini de treerat, totfelul de mori cu petri fine și cu motoare trainice. Totfelul de automobile, pompe și ferestreie, precum și alte recvisite economice. — Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici, deci din mâna primă, — și nu dela agenturi jidovești. Zilnic primesc plingeri dela țărani români cari cumpărind mașini dela agenți au fost înșelați, căci nesciind țărani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l'au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. Îi sfătuiesc pe fleștecare Român doritori să-și cumpere ceva, să-mi scrie ca să merg eu la dînsul, ori să vină dînsul la mine să ne înțelegem, iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc și să-i scoată afară din casele sale.

Exoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20—25 ani, cu procente mici, și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr griu, cucuruz, ovăs, bol, oi și porci. Totfelul de poame și legume și altele.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu imi plătiți o taxă după involață.

Cu stimă

L. OLARIU, Budapest.
H. Margit körút 11.

(963) 10—10 (în BUDA, lângă podul »Margithid«).

Placa de piele
„KOLLARIT“

prin compoziția sa elastică, sigură contra furtunei și rezistentă vremii, fără miros, trasă cu compoziție de cauciuc, — este cea mai bună materie de coperit, și

infiniit trainică!

Pentru coperirea coperișelor vechi de șindilă e deosebit potrivită.

Nu trebuie nici feștită, nici unsă cu zamă de var.

Deposit exclusiv la:

Magazinul de scînduri:
C. Baicu

(978) 9—10 Orăștie—Szászváros.

Tot aci: Cel mai ieftin material de zidit: lemne, scînduri, grinzii, pe cari, în urma norocoaselor cumpărări mai nouă, le pot da mai ieftin ca ori-și-cine! Tot așa: țigla vestită de Zombolya, trestie, cement, cuie și tot ce e de lipsă la edificări!

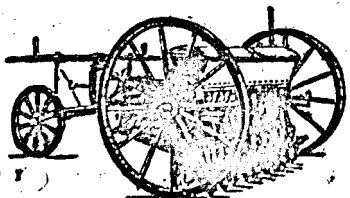
Cercetați cu încredere!

Magazinul de lemn și scînduri

alui **C. Baicu,**
din **ORĂȘTIE**

Frații GÖMÖRI, Magazin dela fabrică Budapesta, IX., Boráros-tér Nr. 2.
pentru mașini economice

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

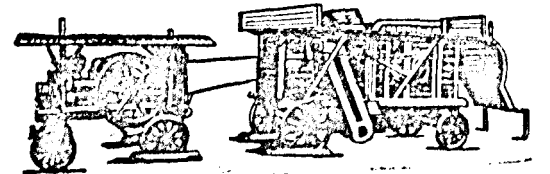

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corăspunde într-o toate timpulul de față.

cerea cimentului și spargerea petrii. Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îl cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin ceea-ce cumpărătorii crușă proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile de îmblătii cu motor, instalările de mori și mașinile de îmblătii, pe cari le-au liferat firma **FRAȚII GÖMÖRI** sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorabilor economi.

Mal departe recomandăm următoarele mașini speciale: tăvăluguri pentru zdrobirea pietrișului cu suluri de platră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunt și mal mare; cum și a se mîna cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă. Instalări complete pentru țiglarii, mașini pentru produ-

Garniturii de îmblătii cu motor: distinse cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă depunerea garanției și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de îmblătii trimitem gratis un monteur la țara locului.